

Teoretisk forelæsning C:

Symptomperception og sygdomsforståelse

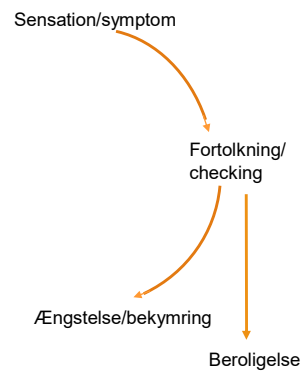
Ætiologi ved funktionelle lidelser

- Kognitiv-adfærdsmæssig
- Biologisk
- Sundhedssystemet
- (Psykodynamisk)

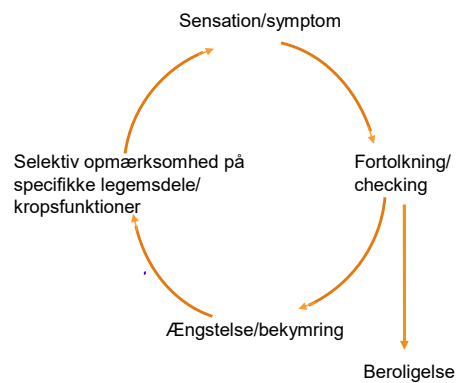
William James Amerikansk psykolog og filosof 1842-1920

"Den største opdagelse i menneskenes historie er,
at vi kan ændre vores liv ved at ændre måden, vi
tænker på."

Symptomperception og sygdomsopfattelse

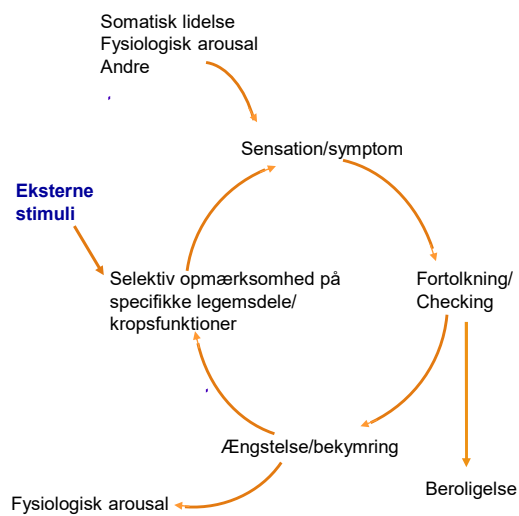
Symptomperception og sygdomsopfattelse

Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser & Forskningsenheden for Almen Praksis

5

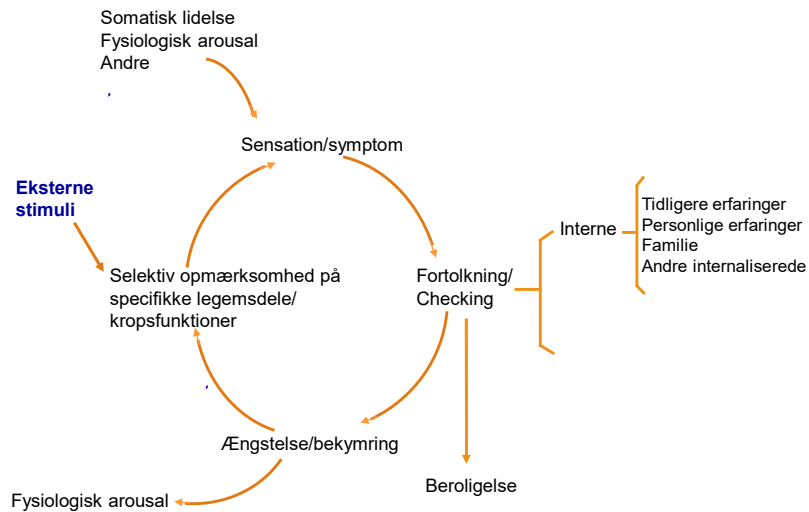
Symptomperception og sygdomsopfattelse

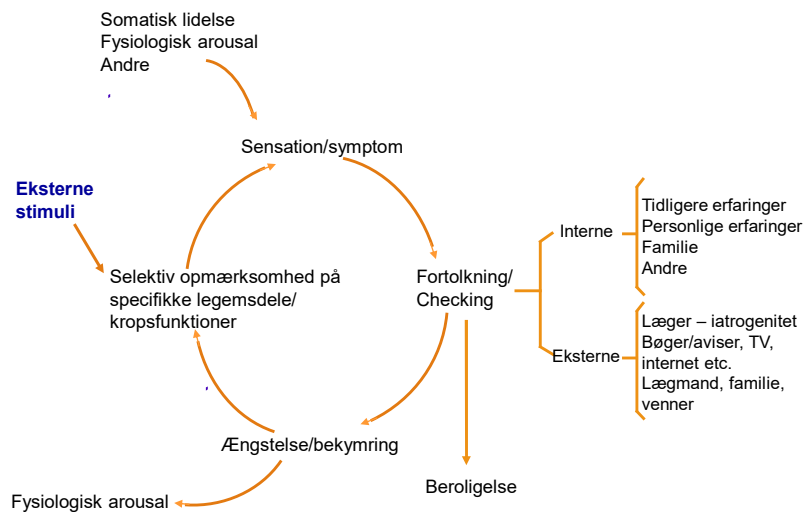
Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser & Forskningsenheden for Almen Praksis

6

Symptomperception og sygdomsopfattelse

Symptomperception og sygdomsopfattelse

Sociale faktorer, herunder familieforhold, kan være medvirkende, dels ved at udgøre en **psykisk belastning** for patienten, dels ved at **fastholde** patienten i sygerollen. Der kan i enkelte tilfælde være **økonomiske** forhold, fx at patienten ønsker at få tildelt en pension eller at få udbetalt en forsikring.

Ved kronisk træthedssyndrom er det påvist, at medlemskab af en patientforening / selvhjælpsgruppe kan være forbundet med en dårlig prognose*.

*BENTALL RP, POWELL PAUL, NYE FJ, EDWARDS RHT. Predictors of response to treatment for chronic fatigue syndrome. The British Journal of Psychiatry 2002 Sep 1;181(3):248-52.

Patientens opfattelse af lægens forklaring på symptomer uden organisk grundlag

- Afvisning
- Laissez faire-holdning
- Kvalificerende forklaring ("empowerment")

(P. Salmon et al, 1999)

Sygdomsforståelse

- Patienten ("illness")
- Lægen/sundhedsvæsenet ("disease / disorder")

Sygdomsforståelse

- **Identiteten (dvs. karakteren)**
  - Den betegnelse som patienten bruger, og hvilke symptomer han tilskriver hvilken sygdom
- **Årsagen**
  - Skyldes tilstanden organisk lidelse, psykosociale faktorer etc.?
- **Konsekvenserne**
  - Langtidssygemeldt, svære gener, problemer med familielivet
- **Tidsforløbet**
  - Kortvarigt / langvarigt
- **Helbredelse / kontrol**
  - Tror patienten, at han bliver rask igen, at han kan behandles?
Føler patienten, at han har en vis kontrol / indflydelse på sine symptomer / sygdom?

Patientperspektiv

Uoverensstemmelse mellem forventning og oplevelse

Hvad patienten ønsker	Hvad patienten får
At kende årsagen	Ingen diagnose
Forklaringer og information	Dårlige forklaringer, der ikke omhandler patientens behov eller bekymringer
Råd og behandling	Utilstrækkelige råd
Beroligelse	Ingen beroligelse
At blive taget seriøst af en forstående og kompetent læge	En følelse af, at lægen er uinteresseret eller mener, at symptomerne ikke er vigtige

Price J & Leaver L. BMJ 2002

Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser & Forskningsenheden for Almen Praksis

15

Refleksion

- Hvad var for dig de vigtigste pointer i oplægget?

Forskningsklinikken for Funktionelle Lidelser & Forskningsenheden for Almen Praksis

16

Vigtige pointer

- Symptomer påvirkes af
  - Tanker om sygdom og forventninger
  - Adfærd
- Tanker og adfærd kan ændres
- Patientens perspektiv og egen forståelse er udgangspunkt for alliance, forandring og compliance